

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

**SPRAWOZDANIE
Z WYBORÓW DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
PRZEPROWADZONYCH W DNIU 25 WRZEŚNIA 2005 R.**

Październik 2005 r.

Na podstawie art. 176 i art. 212 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r.. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46, poz. 499 ze zm.¹) Państwowa Komisja Wyborcza przedstawia sprawozdanie z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 25 września 2005 r.

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802, z 2002r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984, nr 127, poz. 1089 i Nr 153, poz. 271, z 2003 r. Nr 57 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 oraz z 2005 r. Nr 140, poz. 1173.

I. Zarządzenie i przygotowanie wyborów.

1. Wybory zarządził Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 23 maja 2005 r. i wyznaczył ich datę na niedzielę 25 września 2005 r. oraz określił terminy wykonania poszczególnych czynności wyborczych (kalendarz wyborczy). Postanowienie zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw z dnia 24 maja 2005 r. Nr 92, poz. 767. Państwowa Komisja Wyborcza podała je niezwłocznie do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia wraz z informacją o okręgach wyborczych i siedzibach okręgowych komisji wyborczych oraz zamieściła na stronie internetowej (www.pkw.gov.pl).
2. Wybory zostały przygotowane i przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej Ordynacją wyborczą. W zakresie określonym Ordynacją wyborczą miały również zastosowanie odpowiednie przepisy: ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne, w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 15 lutego 2002 r. (Dz.U. Nr 14, poz. 128) dotyczące złożenia przez kandydatów na posłów i senatorów oświadczeń „lustracyjnych”; ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zm.) dotyczące finansowania komitetów wyborczych partii politycznych; ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 ze zm.) dotyczące stałych obwodów głosowania i zasad dokonywania zmian tych obwodów.
3. Zgodnie z ustawowym upoważnieniem właściwi ministrowie i Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydali bądź dokonali niezbędnych zmian w aktach wykonawczych przewidzianych w Ordynacji wyborczej dotyczących: prowadzenia i aktualizacji rejestru wyborców; sporządzania i aktualizacji spisu wyborców; utworzenia obwodów głosowania dla wyborców przebywających za granicą i na polskich statkach morskich oraz sporządzenia spisu wyborców dla tych obwodów; należności pieniężnych przysługujących członkom komisji

wyborczych w związku z wykonywaniem zadań w komisjach; sprawozdań finansowych z wyborów; rozpowszechniania audycji wyborczych, podziału czasu przeznaczonego na ich rozpowszechnianie w programach ogólnokrajowych i regionalnych; postępowania z dokumentami z wyborów.

Państwowa Komisja Wyborcza w różnych formach systematycznie współdziałała w sprawach wydania tych aktów prawnych. Przygotowywane były propozycje stosownych regulacji, opiniowano i konsultowano projekty, zgłaszano uwagi i wnioski.

Wykaz rozporządzeń stanowi załącznik nr 1 do sprawozdania.

4. Państwowa Komisja Wyborcza wykonując ustawowe upoważnienie: uchwaliła regulaminy okręgowych i obwodowych komisji i wzory ich pieczęci; ustaliła wzory potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia okręgowej listy kandydatów na posłów oraz kandydatów na senatorów i protokoły rejestracji okręgowej listy i rejestracji kandydata na senatora; wzór karty do głosowania oraz sposób drukowania i tryb dostarczenia kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym; sposób sporządzania i przekazania kart do obwodów głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich; warunki i sposób wykorzystania w wyborach techniki elektronicznej; tryb i zasady przekazywania informacji o „frekwencji” w trakcie głosowania; wzory protokołów głosowania w obwodzie i w okręgu wyborczym; wzór zaświadczenia dla męża zaufania; tryb przekazywania wyników głosowania z obwodów utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich. Wydała ponadto wytyczne dla okręgowych komisji wyborczych dotyczące przyjmowania zgłoszeń i rejestracji list kandydatów na posłów; wytyczne dla obwodowych i okręgowych komisji dotyczące zadań i trybu przeprowadzenia głosowania, trybu i sposobu wykonywania zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania, przekazywania wyników głosowania i postępowania z dokumentami z wyborów.

Wykaz uchwał Państwowej Komisji Wyborczej stanowi załącznik nr 2 do sprawozdania.

Rozporządzenia i uchwały zostały ogłoszone odpowiednio w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim, ponadto były systematycznie umieszczane na stronie internetowej PKW i udostępniane zainteresowanym w Krajowym Biurze Wyborczym oraz jego delegaturach. Teksty Ordynacji wyborczej, regulaminu obwodowych komisji wyborczych, wzoru zaświadczenia dla męża zaufania oraz wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej dla okręgowych i obwodowych komisji wyborczych zostały przekazane w odpowiedniej liczbie egzemplarzy właściwym komisjom wyborczym.

Zgodnie z art. 114 ust. 3 Ordynacji wyborczej Państwowa Komisja Wyborcza w komunikacie z dnia 1 czerwca 2005 r. podała do publicznej wiadomości w dzienniku „Rzeczpospolita” oraz w Monitorze Polskim Nr 33, poz. 464 – informację o liczbie wyborców ujętych w rejestrze wyborców.

5. Wybory przeprowadziły organy określone w art. 33 i art. 193 Ordynacji wyborczej: Państwowa Komisja Wyborcza, okręgowe komisje wyborcze i obwodowe komisje wyborcze. Czynności wyborcze zostały wykonane w ustawowo określonym trybie i terminach.

Zgodnie z Ordynacją wyborczą Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 18 lipca 2005 r. powołała okręgowe komisje wyborcze dla przeprowadzenia wyborów zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. W ich skład weszli sędziowie zgłoszeni przez Ministra Sprawiedliwości, a funkcje przewodniczących objęli z urzędu komisarze wyborczy (powołani na podstawie przepisów ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw). W 5 Okręgowych Komisjach Wyborczych: w okręgu nr 12 w Chrzanowie, okręgu nr 20 w Warszawie II, okręgu nr 26 w Gdyni, okręgu nr 29 w Gliwicach i okręgu nr 30 w Rybniku, w których nie było możliwości pełnienia funkcji przewodniczącego przez komisarza wyborczego, przewodniczący - zgodnie z art. 44 ust. 4 Ordynacji wyborczej - zostali wybrani ze składu komisji. W skład 41 okręgowych komisji wyborczych powołano łącznie 374 sędziów, w tym: 2 sędziów Sądu Najwyższego, 6 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz 2 sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych, 23 sędziów sądów apelacyjnych, 157 sędziów sądów

okręgowych i 184 sędziów sądów rejonowych. 23 okręgowe komisje wyborcze powołano w składach 10-osobowych a 18 komisji-w składach 8-osobowych.

Obwodowe komisje wyborcze powołali wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast, a w obwodach głosowania za granicą i na polskich statkach morskich odpowiednio konsulowie i kapitanowie statków. Powołanych zostało 25 165 obwodowych komisji wyborczych, w tym 161 komisji za granicą i 5 komisji na polskich statkach morskich. W skład obwodowych komisji powołano 268 250 osób.

W skład komisji obwodowych, zgodnie z przepisami Ordynacji wyborczej, powołano osoby zgłoszone przez pełnomocników komitetów wyborczych oraz po jednej osobie wskazanej odpowiednio przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), konsula bądź kapitana statku. W przeważającej większości obwodów głosowania powołano komisje w maksymalnych 11-osobowych składach, przy tym w wielu obwodach liczba zgłoszonych kandydatów była większa od ustawowego maksymalnego składu komisji; w takich wypadkach dokonywano publicznego losowania składu komisji.

Z informacji posiadanych przez Państwową Komisję Wyborczą wynika, że przy powoływaniu komisji dochowano przewidzianej prawem procedury, uchybień w tym zakresie było niewiele, miały one organizacyjno – techniczny charakter i zostały usunięte.

6. Zgodnie z Ordynacją wyborczą głosowanie w kraju przeprowadzono w stałych obwodach głosowania utworzonych na podstawie przepisów Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw dla wyborów samorządowych w 1998 r. Ustawowym obowiązkiem było ponadto utworzenie obwodów głosowania w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz szpitalach i zakładach pomocy społecznej, w których w dniu wyborów przebywało co najmniej 50 osób uprawnionych do głosowania. Obwody głosowania dla obywateli polskich przebywających za granicą oraz na polskich statkach morskich przebywających w podróży utworzyli odpowiednio Minister Spraw Zagranicznych i Minister Infrastruktury. W każdej gminie zgodnie z ustawowymi wymogami przygotowano lokale dostosowane do potrzeb osób

niepełnosprawnych. W wielu miastach i gminach organy samorządu zapewniły osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku pomoc w dojeździe do lokali wyborczych oraz inne ułatwienia zapewniające możliwość oddania głosu.

Utworzono ogółem 25.165 obwodów głosowania, w tym: 24.999 obwodów na obszarze kraju, 161 obwodów za granicą i 5 obwodów na polskich statkach morskich. Wśród 24.999 obwodów utworzonych w kraju - 1186 obwodów utworzono w szpitalach i zakładach pomocy społecznej oraz - 180 obwodów w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie po zarządzeniu wyborów przypomniiała przewodniczącym rad gmin i rad miejskich oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom miast o ich zadaniach wynikających z Ordynacji wyborczej, obejmujących tworzenie obwodów głosowania, powołanie obwodowych komisji wyborczych, rozplakatowanie obwieszczeń o numerach i granicach obwodów głosowania.

Według danych otrzymanych przez Państwową Komisję Wyborczą obwieszczenia w obwodach głosowania były rozplakatowane w terminie wymaganym kalendarzem wyborczym. Jednak przed wyborami i w dniu głosowania zgłaszano informacje i krytyczne uwagi, dotyczące niedostatecznej informacji o obwodach głosowania, zwłaszcza w dużych miastach. Organy wyborcze i pracownicy aparatu wyborczego w miarę możliwości informowali o nich pytających.

7. W trybie i terminie wymaganym Ordynacją wyborczą zostały sporządzone spisy wyborców. Ogółem w spisach ujęto 30.229.031 osób. Generalnie spisy zostały sporządzone prawidłowo i starannie, także w szpitalach i zakładach pomocy społecznej. W dniu głosowania do Państwowej Komisji Wyborczej i okręgowych komisji wyborczych zgłaszane były wprawdzie telefonicznie interwencje w tych sprawach, jednak nie były one częste. Sporadycznie zgłaszały je również osoby zamieszkujące czasowo na obszarze gminy, które w celu głosowania w miejscu pobytu czasowego, powinny wpisać się do spisu bądź stałego rejestru wyborców na swój wniosek.

Państwowa Komisja Wyborcza i Krajowe Biuro Wyborcze na stronie internetowej www.pkw.gov.pl, w wielokrotnych wyjaśnieniach w telewizji, radiu i prasie, a także w informacjach pisemnych i telefonicznych informowały o obowiązujących wymogach prawnych, o terminie składania wniosków o dopisanie do spisu w miejscu czasowego pobytu, o możliwości i terminie pobrania zaświadczenia o prawie do głosowania uprawniającego do głosowania w każdym obwodzie. Także okręgowe komisje wyborcze oraz delegatury terenowe Krajowego Biura Wyborczego i urzędy wielu gmin starały się zapewnić w różnych formach bieżącą informację w tych sprawach. Wydano ogółem w kraju 17876 zaświadczeń o prawie do głosowania.

II. Tworzenie komitetów wyborczych, zgłaszanie i rejestracja list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów

1. Zgodnie z Ordynacją wyborczą czynności wyborcze, w tym zgłaszanie kandydatów na posłów i senatorów mogły wykonywać utworzone w tym celu komitety wyborcze: partii politycznych, koalicji partii politycznych oraz wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza potwierdzała swoją uchwałą przyjęcie zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego. Zawiadomienia mogły być zgłaszane do dnia 6 sierpnia 2005 r.

Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 25 maja 2005 r. wydała i przekazała zainteresowanym podmiotom wyborczym „Informację” dotyczącą zasad i trybu przyjmowania zawiadomień o utworzeniu komitetu wyborczego. W „Informacji” zostały wskazane szczegółowe warunki prawne i formalno-organizacyjne związane z utworzeniem komitetów oraz tryb działania Państwowej Komisji Wyborczej w tych sprawach.

Do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęły zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego od 133 podmiotów. Państwowa Komisja Wyborcza potwierdziła utworzenie 129 komitetów wyborczych, a odmówiła przyjęcia zawiadomienia 4 komitetów wyborczych: Komitetu Wyborczego Wyborców Ruch Patriotyczny – ponieważ nazwa tego Komitetu nie odróżniała się dostatecznie od nazwy partii politycznej Ruch Patriotyczny, i Komitetu

Wyborczego Wyborców im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, którego nazwa niedostatecznie odróżniała się od nazwy wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego. Mogło to wprowadzać w błąd wyborców co do tożsamości tych podmiotów i stanowiło wadę zgłoszenia polegającą na naruszeniu art. 100 ust. 2 i 3 Ordynacji wyborczej, a które komitety te nie usunęły we wskazanym terminie. Na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej odmawiające przyjęcia zawiadomienia oba Komitety Wyborcze wniosły w ustawowym trybie skargi do Sądu Najwyższego. Zostały one oddalone. Odmowa przyjęcia zawiadomień pozostałych 2 komitetów wyborczych, tj. Komitetu Wyborczego Wyborców Stanisława Michalkiewicza i Komitetu Wyborczego Wyborców „W Trosce o Godne Życie” nastąpiła z powodu niepoparcia zgłoszeń przez wymaganą liczbę co najmniej 1000 obywateli nie spełniały one bowiem wymogu określonego w art. 98 ust. 4 Ordynacji wyborczej.

Komunikat Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie przyjęcia zawiadomień dotyczących utworzenia komitetów wyborczych został ogłoszony w Monitorze Polskim z dnia 2 września 2005 r. Nr 51, poz. 709.

Po zakończeniu ustawowych procedur rejestracyjnych jeden komitet rozwiązał się, zatem uprawnionych do zgłaszania list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów było 128 komitetów wyborczych, w tej liczbie 33 komitety wyborcze partii politycznych i 95 komitetów wyborczych wyborców, w tym 2 komitety wyborcze wyborców mniejszości narodowych.

2. Do dnia 16 sierpnia 2005 r. do godz. 24.00 pełnomocnicy komitetów wyborczych mogli zgłaszać właściwym okręgowym komisjom wyborczym okręgowe listy kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów. O zasadach i sposobie zgłaszania list i kandydatów Państwowa Komisja Wyborcza poinformowała pełnomocników w „Informacji” z dnia 1 sierpnia 2005 r., która przez cały okres przewidziany na zgłaszanie była dostępna na jej stronie w Internecie. Ponadto, ponieważ termin na zgłaszanie list upływający w dniu 16 sierpnia 2005 r. poprzedzały dni wolne od pracy od 13 do 15 sierpnia br.- Państwowa Komisja Wyborcza dla zapewnienia możliwości zgłaszania list

także w tych wolnych dniach, zobowiązała okręgowe komisje wyborcze do pełnienia w tym okresie dyżurów dla przyjmowania zgłoszeń. Wszystkie okręgowe komisje wyborcze dyżury takie pełniły i podały o tym informacje do publicznej wiadomości.

3. Do okręgowych komisji wyborczych zgłoszono 652 okręgowe listy kandydatów na posłów obejmujące 11518 kandydatów. Okręgowe komisje wyborcze w toku przyjmowania zgłoszeń sprawdzały prawidłowość sporządzenia dokumentów zgłoszenia i ich kompletność oraz badały, czy wymagana liczba wyborców prawidłowo poparła zgłoszenie. Jeżeli dokumenty i wykaz podpisów spełniały ustawowo określone warunki, okręgowa komisja rejestrowała listę. W razie stwierdzenia wad zgłoszenia wzywała pełnomocnika komitetu wyborczego do ich usunięcia, wskazując termin na usunięcie wad, a jeśli wady nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie – odmawiała rejestracji.

Okręgowe komisje wyborcze odmówiły rejestracji 51 list okręgowych. Odmowa dotyczyła najczęściej list Komitetów Wyborczych: Polskiej Partii Narodowej, Narodowego Odrodzenia Polski, Ogólnopolskiej Koalicji Obywatelskiej - OKO, Ruchu Patriotycznego, Partii Inicjatywa RP oraz Dom Ojczysty i Centrum. W kilku okręgach wyborczych odmówiono rejestracji list innym Komitetom Wyborczym, m.in.: Polskiej Konfederacji-Godność i Praca, Organizacji Narodu Polskiego-Ligi Polskiej, Ruchu Obrony Bezrobotnych, Społeczni Ratownicy, Platforma Janusza Korwin-Mikke. Podstawą odmowy rejestracji była w głównej mierze mniejsza niż ustawowo wymagana liczba podpisów wyborców popierających zgłoszenie listy (art. 148 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej). W toku badania prawidłowości udzielenia poparcia okręgowym listom stwierdzono wielokrotnie przypadki uzasadniające podejrzenie naruszenia prawa, dotyczące prawdziwości danych zawartych w wykazach podpisów oraz wiarygodności podpisów. Okręgowe komisje wyborcze zawiadamiały o tym właściwe prokuratury. Według informacji posiadanej przez Państwową Komisję Wyborczą okręgowe komisje wyborcze skierowały takich zawiadomień ponad 30. M.in. Okręgowa Komisja Wyborcza

w Płocku w odniesieniu do zgłoszenia listy przez Komitet Wyborczy Wyborców – Ogólnopolska Koalicja Obywatelska; Okręgowa Komisja Wyborcza w Sosnowcu w odniesieniu do listy zgłoszonej przez Komitet Wyborczy Polskiej Partii Narodowej; Okręgowa Komisja Wyborcza w Rybniku w odniesieniu do list zgłoszonych przez 4 Komitety Wyborcze: Polskiej Partii Narodowej, Partii Inicjatywa RP, Ogólnopolskiej Koalicji Obywatelskiej oraz Socjaldemokracji Polskiej; Okręgowa Komisja Wyborcza w Olsztynie w odniesieniu do listy zgłoszonej przez Komitet Wyborczy Wyborców Społeczni Ratownicy. Na odmowę rejestracji list pełnomocnicy komitetów wyborczych wnieśli w trybie art. 148 ust. 3 Ordynacji wyborczej ponad 30 skarg do właściwych sądów okręgowych, które nie zostały uwzględnione.

Odpowiednio, do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęło 11 skarg i odwołań od uchwał okręgowych komisji wyborczych odmawiających rejestracji list z powodu innych wad niż brak wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów wyborców (art. 147 ust. 3 Ordynacji wyborczej). Państwowa Komisja Wyborcza uznała zasadność jednego odwołania. Dotyczyło ono odmowy rejestracji kandydata z powodu nieusunięcia wady zgłoszenia w terminie wyznaczonym na sobotę 20 sierpnia br., który to termin na podstawie art. 233 ust. 2 Ordynacji wyborczej, upływał pierwszego roboczego dnia po tym terminie, tj. 22 sierpnia 2005 r. Ponieważ kandydat usunął wadę w tym dniu, nie uchybił zatem terminowi na dokonanie wymaganej czynności.

W dniu 16 sierpnia 2005 r. o godz. 24.00 upłynął termin na przyjmowanie przez okręgowe komisje wyborcze od pełnomocników wyborczych, zgłoszeń list okręgowych do rejestracji. Część pełnomocników dokonała zgłoszeń właśnie 16 sierpnia 2005 r. w późnych godzinach wieczornych. Wobec dużej liczby zgłoszeń nie wszystkie one mogły zostać sprawdzone przed godz. 24.00 w dniu 16 sierpnia 2005 r. W wielu wypadkach okręgowe komisje dokonywały procedur sprawdzających i rejestrowały listy już po upływie terminu zgłoszeń, np. 17 sierpnia br. Jednakże w razie ustalenia, że liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców popierających zgłoszenie listy jest mniejsza niż ustawowo wymagana, okręgowa komisja wyborcza nie mogąc, ze względu na upływ

terminu na zgłoszenie list, wezwać do uzupełnienia wykazu podpisów, postanawiała o odmowie rejestracji listy okręgowej (art. 148 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej).

Do Państwowej Komisji Wyborczej wnieśli skargi i odwołania pełnomocnicy kilku Komitetów Wyborczych, m.in. Centrum, Ruchu Patriotycznego, Ogólnopolskiej Koalicji Obywatelskiej, Domu Ojczystego na odmowę na tej podstawie rejestracji ich list okręgowych. Argumentowano, że zgłoszenia zostały dokonane i przyjęte przez okręgowe komisje wyborcze z dochowaniem terminu, zatem powstał obowiązek przeprowadzenia przez te komisje postępowania rejestracyjnego w zwykłym trybie. Kwestionowano jednocześnie stanowisko Państwowej Komisji Wyborczej odmawiające wydania po upływie terminu na zgłoszenie list, zaświadczenia, o którym mowa w art. 142 ust. 2 i 3 Ordynacji wyborczej. Zgodnie z tym przepisem komitet wyborczy, który zarejestrował listy okręgowe co najmniej w połowie okręgów wyborczych (tj. w 21 okręgach), jest uprawniony do otrzymania zaświadczenia Państwowej Komisji Wyborczej uprawniającego do rejestracji dalszych list bez poparcia zgłoszenia podpisami wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z treścią art. 142 i 143 ust. 1 Ordynacji wyborczej wydawała zaświadczenia na podstawie informacji okręgowych komisji wyborczych o uprzednim zarejestrowaniu 21 list okręgowych, do godziny 24.00 w dniu 16 sierpnia 2005 r. W ocenie zaś skarżących „... charakter konstytutywny ma sam fakt zebrania podpisów i ich zgłoszenia wraz z listami kandydatów w okręgowych komisjach wyborczych, natomiast potwierdzenie ich rejestracji ma jedynie charakter deklaratoryjny. Zatem komitet, który do godziny 24.00 w dniu 16 sierpnia 2005 r. zgłosił do okręgowych komisji wyborczych 21 list, ma prawo otrzymać zaświadczenie, choćby nie wszystkie listy zostały zarejestrowane w tym terminie. Natomiast okręgowa komisja powinna zarejestrować listę na podstawie zaświadczenia dostarczonego jej po godz. 24.00 w dniu 16 sierpnia br.”. Państwowa Komisja Wyborcza nie podzielała tej argumentacji, oddaliła odwołania i skargi w tych sprawach wskazując, iż z treści art. 142 ust. 2 i 3 wynika wyraźnie, że do zgłoszenia list bez poparcia podpisami wyborców jest

uprawniony komitet wyborczy, który ma już zarejestrowane listy co najmniej w połowie okręgów wyborczych. Wydanie zaś zaświadczenia może nastąpić najpóźniej w 40 dniu przed wyborami. Tak więc komitet, który w tym terminie, tj. dnia 16 sierpnia 2005 r. do godz. 24.00 nie miał zarejestrowanych list okręgowych w 21 okręgach wyborczych nie był uprawniony do otrzymania zaświadczenia i tym samym do rejestracji list w pozostałych okręgach wyborczych. Komisja podkreśliła również, że podstawowym warunkiem rejestracji list jest ich poparcie podpisami wyborców. Zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej ma więc znaczenie zastępcze, nie mogło być wydane i złożone okręgowej komisji wyborczej po upływie ustawowego terminu na zgłoszenie listy.

4. Okręgowe komisje wyborcze przyjęły zgłoszenia 658 kandydatów na senatorów. Odmówiono rejestracji 33 kandydatów z uwagi na niedopełnienie ustawowego warunku poparcia zgłoszenia podpisami co najmniej 3000 wyborców z danego okręgu wyborczego. W toku rozpatrywania zgłoszeń stwierdzono przypadki naruszenia prawa przy zbieraniu podpisów, m.in. przez podawanie w wykazach poparcia nieprawdziwych danych lub fałszowanie podpisów; komisje zawiadamiały o tym właściwe prokuratury. Zawiadomienia złożyły m.in.: Okręgowa Komisja Wyborcza w Szczecinie w odniesieniu do zgłoszenia kandydata na senatora przez Komitet Wyborczy Stronnictwa Prawicy Demokratycznej, Okręgowe Komisje Wyborcze w Elblągu, Krośnie i Wałbrzychu w odniesieniu do zgłoszenia dokonanego przez Komitet Wyborczy Polskiej Partii Narodowej, Okręgowa Komisja Wyborcza w Zielonej Górze- w odniesieniu do zgłoszenia dokonanego przez Komitet Wyborczy Narodowego Odrodzenia Polski. Na postanowienia okręgowych komisji wyborczych odmawiające rejestracji kandydatów pełnomocnicy komitetów wyborczych wnieśli skargi do właściwych terytorialnie sądów okręgowych oraz odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej. Według posiadanych informacji skargi te nie zostały przez sądy uwzględnione; także Państwowa Komisja Wyborcza nie znalazła podstaw prawnych do uwzględnienia wniesionych do niej odwołań.

5. Po zakończeniu procedury rejestracyjnej Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z wymaganiami Ordynacji wyborczej przyznała 26 sierpnia 2005 r. w publicznym losowaniu jednolite numery okręgowym listom 18 komitetów wyborczych zarejestrowanym więcej niż w jednym okręgu wyborczym. Są to następujące komitety:

Numer 1 – Komitet Wyborczy Ruch Patriotyczny

Numer 2 – Komitet Wyborczy Polska Partia Pracy

Numer 3 – Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin

Numer 4 – Komitet Wyborczy Partii Demokratycznej – demokracji.pl

Numer 5 – Komitet Wyborczy Socjaldemokracji Polskiej

Numer 6 – Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość

Numer 7 – Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej

Numer 8 – Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP

Numer 9 – Komitet Wyborczy Polskiej Partii Narodowej

Numer 10 – Komitet Wyborczy Polskiego Stronnictwa Ludowego

Numer 11 – Komitet Wyborczy Centrum

Numer 12 – Komitet Wyborczy Platformy Janusza Korwin-Mikke

Numer 13 – Komitet Wyborczy Wyborców – Ogólnopolska Koalicja Obywatelska

Numer 14 – Komitet Wyborczy Polskiej Konfederacji-Godność i Praca

Numer 15 – Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej

Numer 16 – Komitet Wyborczy Partii Inicjatywa RP

Numer 17 – Komitet Wyborczy Dom Ojczysty

Numer 18 – Komitet Wyborczy Narodowego Odrodzenia Polski

Natomiast Okręgowe Komisje Wyborcze w okręgu nr 4 w Warszawie, okręgu nr 9 w Łodzi, okręgu Nr 21 w Opolu i okręgu nr 29 w Gliwicach przyznały kolejny nr 19, listom zarejestrowanych tylko w tych okręgach, odpowiednio: Komitetu Wyborczego Stronnictwa Pracy – w okręgu nr 4, Komitetu Wyborczego Wyborców Społeczni Ratownicy – w okręgu nr 9, Komitetu Wyborczego Wyborców „Mniejszość Niemiecka” w okręgu nr 21 oraz Komitetu Wyborczego Wyborców „Mniejszości Niemieckiej Górnego Śląska”

w okręgu nr 29. Obwieszczenia o zarejestrowanych listach okręgowych zawierające informacje o ich numerach, nazwach i skrótach nazw komitetów wyborczych oraz dane o kandydatach umieszczonych na listach i obwieszczenia o kandydatach na senatorów zostały podane do wiadomości wyborców przez rozplakatowanie. Do Państwowej Komisji Wyborczej, zgłaszane były, zwłaszcza w dniu wyborów, krytyczne uwagi o braku obwieszczeń oraz o ich niekompletności.

W okresie od zarejestrowania do dnia głosowania okręgowe komisje wyborcze skreśliły z list kandydatów na posłów 860 osób, w tym 2 kandydatów z powodu zgonu, a pozostałych z powodu wycofania zgody na kandydowanie. Unieważniono 7 list okręgowych z powodu pozostania na nich mniejszej liczby kandydatów niż liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym. Rezygnację z kandydowania złożyli 2 zarejestrowani kandydaci na senatorów. Obwieszczenia o skreślonych kandydatach i unieważnionych listach zostały podane do publicznej wiadomości. W rezultacie w wyborach do Sejmu przeprowadzonych w dniu 25 września 2005 r. wyborcy głosowali na 594 listy okręgowe zgłoszone przez 22 komitety wyborcze obejmujące 10658 kandydatów. W wyborach do Senatu głosowano na 623 kandydatów zgłoszonych przez 108 komitetów wyborczych.

III. Kampania wyborcza.

1. Państwowa Komisja Wyborcza począwszy od zarządzenia wyborów podejmowała w różnych formach działania w zakresie upowszechniania i wyjaśniania przepisów prawa wyborczego. Ważnym instrumentem przekazywania tych informacji była prowadzona na bieżąco strona internetowa: www.pkw.gov.pl, na której dostępne były wszystkie obowiązujące akty prawne oraz wytyczne, opinie i wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej. Niezależnie od tej formy kontaktu z wyborcami i podmiotami wyborczymi, systematycznie udzielane były na piśmie i telefonicznie odpowiedzi i wyjaśnienia na wnoszone do Komisji pytania i wątpliwości. Zgłaszano je przez cały okres trwania kampanii wyborczej i dotyczyły one zarówno udziału w

głosowaniu, jak i szeregu procedur wyborczych, a także prowadzenia kampanii wyborczej oraz jej finansowania. Sporządzone zostały i upowszechnione trzy informacje Państwowej Komisji Wyborczej poświęcone tej problematyce, objaśniające wyczerpująco:

- sposób zgłaszania kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów;
- zasady prowadzenia gospodarki finansowej przez komitety wyborcze, w tym warunki pozyskiwania oraz wydatkowania środków finansowych;
- prawa wyborcze i warunki udziału w głosowaniu na obszarze kraju, za granicą i na polskich statkach morskich, szczegółowe warunki i procedury dotyczące głosowania w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, tryb dopisywania się wyborców na własny wniosek do rejestru i spisu wyborców, głosowania na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania oraz uzyskania zaświadczeń. Wyjaśnienia i informacje dotyczące konkretnych kwestii w tej materii były ponadto przypominane przez Państwową Komisję Wyborczą w programach telewizyjnych i radiowych ; informowano o tym również w prasie lokalnej i w sposób zwyczajowo przyjęty.

2. Wobec przypadających w krótkim odstępie czasu wyborów do Sejmu i do Senatu (25 września 2005 r.) oraz wyborów Prezydenta RP (9 października 2005 r.) nałożył się termin rozpoczęcia w mediach elektronicznych kampanii wyborczej w wyborach Prezydenta z obowiązywaniem ciszy wyborczej w wyborach do Sejmu i do Senatu (24-25 września br.). Dodatkowe komplikacje wynikały z faktu, że często te same osoby kandydowały zarówno w wyborach parlamentarnych jak i prezydenckich. Sytuacji takiej ustawodawca nie uregulował w jednej z ordynacji wyborczych. Państwowa Komisja Wyborcza nie będąc władną do wprowadzenia zakazu prowadzenia w wyborach Prezydenta kampanii wyborczej w dniach 24 i 25 września br. w drodze interpretacji przepisów tych ustaw, przyjęła w dniu 4 lipca 2005 r. i skierowała do wszystkich uczestników kampanii apel, w którym, w imię zachowania jasnych reguł gry wyborczej i dobrze pojętej kultury politycznej zwróciła się do wszystkich komitetów wyborczych kandydatów na Prezydenta RP, aby

zrezygnowały z prowadzenia kampanii wyborczej od godziny 24.00 dnia 23 września 2005 r. do godziny 20.00 dnia 25 września 2005 r., w szczególności w postaci rozpowszechniania audycji wyborczych w programach radiowych i telewizyjnych. Państwowa Komisja Wyborcza podkreśliła, iż prowadzenie kampanii wyborczej kandydata na Prezydenta RP powiązanego z podmiotem uczestniczącym w wyborach parlamentarnych może być odczytane jako agitacja wyborcza w wyborach do Sejmu i do Senatu i naruszenie zasady równego traktowania i równych szans wyborczych wszystkich uczestników wyborów. Zasada równości wymaga także, aby od kampanii wyborczej w tym okresie powstrzymały się również komitety wyborcze kandydatów niepowiązanych z uczestnictwem w wyborach parlamentarnych.

Niektóre komitety wyborcze prowadziły kampanię wyborczą z naruszeniem obowiązujących przepisów ustawowych. Państwowa Komisja Wyborcza w rozpowszechnionym stanowisku z dnia 1 sierpnia 2005 r. przypomniała zatem o dopuszczalnych prawem wyborczym zasadach i formach prowadzenia kampanii. Wskazała zwłaszcza, że agitacja wyborcza nie może być prowadzona w sposób zmierzający do obchodzenia prawa, przez np. zamieszczenie w materiale wyborczym treści niezwiązanych bezpośrednio z kandydowaniem osoby lub grupy osób na określony urząd. Każdy materiał wyborczy, niezależnie od formy, sposobu i miejsca jego prezentacji, musi być oznaczony nazwą komitetu wyborczego utworzonego w celu udziału w danych wyborach. Niedopuszczalne jest więc umieszczenie na materiale wyborczym jedynie np. nazwy partii politycznej promującej danego kandydata. Popularyzacja osób kandydujących w wyborach do Sejmu i do Senatu oraz w wyborach Prezydenta zgłoszonych przez partię lub przez nią popieranym musi się odbywać wyłącznie za pośrednictwem komitetu wyborczego i wyłącznie ze środków Funduszu Wyborczego partii, tworzącej ten komitet. Przepisy ustaw mimo, że regulują odrębnie zagadnienia agitacji wyborczej w wyborach do Sejmu i do Senatu oraz w wyborach na urząd Prezydenta RP, mają służyć realizacji konstytucyjnej zasady równości wobec prawa, w szczególności zaś zasady równości szans dla wszystkich ugrupowań politycznych i kandydatów

uczestniczących w danych wyborach, wyznaczającej kryteria uczciwej konkurencji politycznej.

- W związku z otrzymanymi informacjami i sygnałami zawartymi w publikacjach prasowych o przypadkach narzucania osobom kandydującym w wyborach do Sejmu i Senatu obowiązku wpłacania znaczących kwot pieniężnych na prowadzenie kampanii wyborczej – Państwowa Komisja Wyborcza podała do publicznej wiadomości komunikat, w którym przypomniła o ustawowej zasadzie wyłączności prowadzenia kampanii wyborczej przez komitety wyborcze. Oznacza to, że od momentu przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu określonego komitetu wyborczego obowiązują ten komitet i osoby zamierzające kandydować z listy tego komitetu, wszelkie reguły postępowania przewidziane w Ordynacji wyborczej, w tym dotyczące zasad i form prowadzenia kampanii wyborczej oraz pozyskiwania i wydatkowania środków finansowych na kampanię wyborczą. Zgodnie z ustawowymi wymogami środki na kampanię wyborczą mogą być przekazywane wyłącznie na rachunki bankowe, w wysokości określonej limitem wyborczym i w formie bezgotówkowej (przelewem, czekiem lub karta płatniczą), zaś kandydaci na posłów lub senatorów mogą dokonywać wpłat na takich samych zasadach jak inne osoby fizyczne. Partie polityczne i komitety wyborcze nie mogą żądać od osób kandydujących żadnych dodatkowych wpłat, ani zobowiązań do ich dokonania w przyszłości. Jednocześnie, wniesione do Państwowej Komisji Wyborczej pismo informujące o żądaniu wpłat od kandydatów, z uwagi na zawarte w nim treści, zostało przesłane do Prokuratury Generalnej z prośbą o analizę i ocenę w aspekcie przepisów praw karnego.

- W związku z sygnałami o organizowaniu przez Samoobronę Rzeczypospolitej Polskiej konkursu promującego udział w wyborach, w którym przewidziano wysokie nagrody pieniężne – Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła uwagę na niedopuszczalność organizowania konkursów, w których wygranymi są nagrody lub przedmioty o wartości wyżej niż zwyczajowo przyjęte w celach reklamowych i promocyjnych (art. 88 ust. 4 Ordynacji wyborczej) i wezwała

Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej do prowadzenia kampanii wyborczej zgodnie z przepisami prawa.

3. Państwowa Komisja Wyborcza w różnych formach współdziałała z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji oraz zarządami Telewizji Polskiej i Polskiego Radia, a także innymi rozgłościami telewizyjnymi i radiowymi w sprawach związanych z prowadzeniem kampanii wyborczej i rozpowszechnianiem audycji wyborczych komitetów wyborczych. Udzielano także w tych sprawach wyjaśnień zainteresowanym podmiotom i wyborcom.
 - Do Państwowej Komisji Wyborczej zgodnie z właściwością wpłynęła jedna skarga na ustalenia dotyczące podziału czasu antenowego przez Zarząd rozgłośni regionalnej Polskiego Radia Zachód S.A. Państwowa Komisja Wyborcza po rozpatrzeniu skargi stwierdziła jej niezasadność.
 - W związku z wątpliwościami – czy w wypadku unieważnienia rejestracji listy bądź kandydata na senatora odpowiednim zmianom ulega wymiar czasu na audycje wyborcze, Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła opinię, że przewidziany ustawowo wymiar czasu na rozpowszechnianie audycji wyborczych powinien być w miarę możliwości wykorzystany zgodnie z przeznaczeniem. Zatem do dnia rozpoczęcia rozpowszechniania audycji wyborczych komitetów wyborczych czas na nie przeznaczony winien być aktualizowany zgodnie z faktyczną liczbą zarejestrowanych list okręgowych i kandydatów na senatorów.
 - W ramach roboczego współdziałania w realizacji zadań przewidzianych w Ordynacji wyborczej, kierownictwo i eksperci Krajowego Biura Wyborczego uczestniczyli w spotkaniach z dziennikarzami poświęconych problematyce prawa wyborczego.
4. Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z przyjętymi zasadami uzyskiwania danych o „frekwencji wyborczej”, określonymi w uchwale z dnia 4 lipca 2005r. podała w dniu głosowania do publicznej wiadomości informacje o frekwencji: o godz. 12.00 według danych przekazanych przez obwodowe komisje wyborcze na godz. 10.30 oraz o godz. 18.00 według danych z godz. 16.30.

5. Do Państwowej Komisji Wyborczej zgłaszane były telefonicznie liczne pytania dotyczące warunków głosowania za granicą, zwłaszcza obowiązku wpisania się do spisu wyborców. W informacji o tym podanej na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej i w udzielanych odpowiedziach wyjaśniano, że wyborcy przebywający za granicą w dniu wyborów aby móc wziąć udział w głosowaniu winni posiadać: ważny polski paszport oraz wpisać się na swój wniosek, do spisu wyborców sporządzanego przez konsula właściwego terytorialnie dla miejsca pobytu wyborcy. Wniosek o wpisanie do spisu wyborców można wnieść ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie lub telefaksem najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów. Można także głosować na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, które wyborca otrzymuje na swój wniosek w urzędzie gminy właściwej dla miejsca jego stałego zamieszkania. Z przekazanych Państwowej Komisji Wyborczej dokumentów z wyborów wynika, że z zamiarem udziału w głosowaniu do Sejmu i Senatu w wyborach zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. do spisów wyborców za granicą wpisało się 49840 osób; w głosowaniu wzięło udział 35679 wyborców.

IV. Przebieg głosowania oraz ustalenie wyników głosowania w obwodach

1. Lokale wyborcze zostały przygotowane zgodnie z ustawowymi wymogami. Większość lokali znajdowała się w stałych miejscach, tych samych co w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2004 r., referendum akcesyjnym w 2003 r. i wyborach samorządowych w 2002 r. Były one oznakowane i odpowiednio wyposażone. Wywieszane w nich były: obwieszczenia o obwodach głosowania, o okręgowych listach kandydatów na posłów i kandydatach na senatorów, informacja o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu, obwieszczenia o skreślonych kandydatach oraz o warunkach ważności głosu oddanego na karcie do głosowania z nazwiskiem skreślonego kandydata. We wszystkich lokalach znajdowały się pomieszczenia za osłoną bądź parawany i osłony zapewniające zachowanie tajności głosowania. Komisje wyborcze kontrolowały przygotowanie lokali i w razie potrzeby podejmowały interwencje w tych sprawach. Stosownie do wymogu Ordynacji wyborczej

wybrane lokale wyborcze zostały dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, z których jednak wyborcy ci korzystali bardzo rzadko. Zgodnie z apelem Państwowej Komisji Wyborczej w wielu gminach zostały zorganizowane różne formy pomocy dla tej grupy wyborców w dotarciu do lokali wyborczych, zwłaszcza środki transportu, podjazdy dla wózków inwalidzkich, itp.

Przypadki nienależytego przygotowania lokali wyborczych były nieliczne. Polegały one m.in. na lokalizowaniu kilku komisji obwodowych w jednym budynku co powodowało dezorientację wyborców, na zbyt małych rozmiarach lokali wyborczych utrudniających należyte rozmieszczenie urządzeń (urn, parawanów, stołów dla komisji, miejsc dla mężów zaufania), a także braku odpowiedniego wystroju lokalu. Niektórzy wyborcy zgłaszali krytyczne uwagi, że przy urnie wyborczej nie było przedstawiciela obwodowej komisji, nie oznaczono miejsc dla mężów zaufania. Z negatywną oceną spotkały się też, m.in. w Warszawie, przypadki stosowania – w razie zapelnienia urny - urn prowizorycznych, często papierowych pudeł. Argumentowano, że sytuacje takie wobec wielostronicowej karty do głosowania były do przewidzenia, i niezapewnienie drugiej urny zastępczej jest lekceważeniem wyborców. Z niezadowoleniem spotkało się też odstępowanie od wieloletniej praktyki wywieszania informacji o lokalach głosowania przy wejściach do bloków mieszkalnych. Np. w Krakowie, gdzie Urząd Miasta zrezygnował z tej formy powiadamiania wyborców gdyż 98% lokali wyborczych od lat znajduje się w tych samych siedzibach mimo, że o zmienionych lokalach zawiadomiono wyborców listownie, w dniu wyborów wielokrotnie zgłaszano telefonicznie pytania dotyczące adresów lokali głosowania. Jednocześnie, w celu zapewnienia wyborcom informacji o obwodach głosowania, urzędy gmin i miast, zwłaszcza dużych aglomeracji zamieszczały te dane na swoich stronach w Internecie (np. Warszawa).

Przygotowania do otwarcia lokali wyborczych rozpoczęły się 25 września br. na ogół przed godziną 5.00. Obwodowe komisje wyborcze otrzymały spisy wyborców, karty do głosowania, formularze protokołów do głosowania i

pieczęcie. Komisje policzyły i ostemplowały karty do głosowania, sprawdziły i opieczętowały urnę wyborczą, rozłożyły spisy wyborców.

W przeddzień głosowania i w dniu głosowania okręgowe komisje wyborcze pełniły dyżury w celu udzielania pomocy i informacji obwodowym komisjom wyborczym i wyborcom. Dyżury pełnione były także w urzędach gmin, przede wszystkim w działach ewidencji ludności. W wielu urzędach przedłużono w dniu 23 września br. godziny pracy dla wydawania wyborcom zaświadczeń o prawie do głosowania i aktualizowania spisów. W tym czasie dyżury pełnione były również w Państwowej Komisji Wyborczej oraz Krajowym Biurze Wyborczym.

- W czasie obowiązywania ciszy wyborczej w dniach 24 i 25 września 2005 r., nie było większych naruszeń zakazu prowadzenia agitacji wyborczej. Lokalne incydenty w tym zakresie polegały najczęściej na naklejaniu bądź wzajemnym zaklejaniu plakatów wyborczych niektórych komitetów, obwoźnym agitowaniu za głosowaniem na danego kandydata na oplakatowanych autobusach i samochodach, rozrzucaniu ulotek. Takie sytuacje miały miejsce m.in. w Gorzowie Wlkp., Augustowie, Ostrowcu Świętokrzyskim, Rykach. We wszystkich tego rodzaju przypadkach podejmowały stosowne działania komisje obwodowe oraz urzędy gminne i miejskie, a w miarę potrzeby sprawnie i skutecznie interweniowały policja i miejskie służby porządkowe.

2. Lokale wyborcze były otwarte od godz. 6.00 do 20.00. Głosowanie przebiegało w zasadzie bez zakłóceń. W kilku obwodach przedłużono głosowanie do godz. 21.00.

W nielicznych obwodach wystąpiły przypadki dostarczenia kart do głosowania w liczbie niezgodnej z liczbą określoną na paczkach, ostemplowania kart do głosowania niewłaściwą pieczęcią, krótkie przerwy w dostawie prądu, drobne wydarzenia o charakterze porządkowym. Utrudniały one chwilowo głosowanie jednak nie powodowały większych zakłóceń i nie miały wpływu na ogólny jego przebieg. Np. w okręgu Nr 10 z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim w dwóch obwodach w gminie Rokiciny głosowanie rozpoczęło się z godzinnym opóźnieniem z powodu awarii sejfu, w którym były zdeponowane karty do

głosowania i pieczęcie; głosowanie w tych obwodach przedłużono do godz. 21.00. Podobna sytuacja miała miejsce w obwodzie nr 10 w Międzywiciu w okręgu wyborczym nr 27 w Bielsku-Białej. W okręgu wyborczym nr 24 w obwodzie nr 6 w Białymstoku awanturującego się wyborcę musiała wyprowadzić policja. W okręgu nr 30 w Rybniku w kilku obwodach nieprawidłowo ostemplowano część kart do głosowania, które następnie wymieniono w ramach posiadanej rezerwy kart. Podobnie w okręgu nr 38 w Pile w jednym z obwodów głosowania w gminie Lipka niewłaściwą pieczęcią ostemplowano część kart do głosowania do Senatu, które następnie wymieniono. W okręgu wyborczym nr 35 w Olsztynie w obwodach głosowania nr 16, 20, 24 i 28 w Ełku karty do głosowania ostemplowano pieczęcią komisji ds. referendum. Okręgowa Komisja Wyborcza w Olsztynie po stwierdzeniu tego podjęła uchwałę o uznaniu tych kart za ważne oraz o zastosowaniu w dalszym głosowaniu kart z rezerwy ostemplowanych prawidłową pieczęcią. W okręgu nr 39 w Poznaniu w 2 obwodach głosowania w gminie Kórnik wystąpiła awaria instalacji wodnej. Zdarzenia te miały miejsce przed rozpoczęciem głosowania. Było kilka przypadków odsunięcia od pracy w komisjach obwodowych członka komisji z powodu spożycia alkoholu. W zdecydowanej większości w czasie i miejscach głosowania nie nastąpiły żadne zdarzenia powodujące utrudnienia w przebiegu głosowania lub podważające jego powagę. Zgodnie z Ordynacją wyborczą w obwodach o charakterze zamkniętym zwłaszcza w szpitalach i domach pomocy społecznej - korzystano z możliwości późniejszego rozpoczęcia głosowania niż o godzinie 6.00; rozpoczynało się ono na ogół o godz. 8.00-9.00. W większości obwodów w szpitalach i zakładach pomocy społecznej korzystano też z pomocniczej urny wyborczej.

3. Poważniejsze uchybienie miało miejsce w okręgu wyborczym do Senatu nr 27 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Częstochowie. W okręgu tym na kartach do głosowania w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przy nazwiskach kandydatów nie umieszczono nazw lub skrótów nazw komitetów wyborczych, które kandydatów zgłosiły. Treść kart była zatem niezgodna z art. 200 Ordynacji wyborczej, stanowiącym, iż na karcie do głosowania umieszcza

się nazwiska i imiona zarejestrowanych kandydatów z podaniem nazwy lub skrótu nazwy komitetu wyborczego. Okręgowa Komisja Wyborcza w Częstochowie, po otrzymaniu o tym informacji odbyła posiedzenie i podjęła uchwałę, w której „... Stwierdza, że treść wydrukowanych kart do głosowania w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wyznaczonych na dzień 25 września 2005 r. jest zgodna z wzorem ustalonym przez Okręgową Komisję Wyborczą w Częstochowie. Ustala treść komunikatu Okręgowej Komisji Wyborczej o pominięciu w treści kart do głosowania nazw komitetów wyborczych, które zgłosiły kandydatów na senatorów oraz uzupełniającego ten brak, stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały. Poleca wszystkim Obwodowym Komisjom Wyborczym w okręgu wyborczym nr 27 umieszczenie w lokalach wyborczych komunikatu, o którym mowa § 2 oraz informowanie wyborców o jego treści i potrzebie sprawdzenia karty do głosowania do Senatu RP z treścią komunikatu.”. W treści ustalonego komunikatu Okręgowa Komisja Wyborcza podała przy każdym kandydacie nazwę komitetu wyborczego, który zgłosił tego kandydata.

Okręgowa Komisja Wyborcza postanawiając kontynuować głosowania wzięła pod uwagę, iż wydrukowanie kart w poprawnym brzmieniu trwałoby od 8 do 9 godzin, zaś do czasu stwierdzenia ich wadliwości, tj. około godz. 8.15 głosowało nie więcej niż 5% wyborców - po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą postanowiła kontynuować głosowanie. W podjętej w tej sprawie uchwale Okręgowa Komisja Wyborcza ustaliła treść komunikatu o pominięciu na kartach do głosowania nazw komitetów wyborczych, które zgłosiły kandydatów na senatorów i treść uzupełnienia tego braku oraz poleciła komisjom obwodowym wywieszenie komunikatu w dobrze widocznych miejscach w lokalach wyborczych. Poleciła ponadto dodatkowe informowanie wyborców przy wydawaniu im karty do głosowania o potrzebie sprawdzenia karty do głosowania z treścią komunikatu. Według Okręgowej Komisji Wyborczej nie później niż o godz. 13.00 w dniu 25 września br. wyborcom była już znana informacja, które komitety wyborcze zgłosiły umieszczonych na karcie do głosowania kandydatów na senatorów. Niezależnie od tych działań, o

samym zdarzeniu i ustaleniach Okręgowej Komisji Wyborczej wyborcy byli informowani na bieżąco przez telewizję i radio (co najmniej przez TVP i TVN24 oraz RMF-FM, Radio Katowice i częstochowskie Radio FON).

Tego typu rozwiązanie zaaprobowala Państwowa Komisja Wyborcza stwierdzając, że wprowadzenie sporządzenia kart do głosowania niezgodnych z przepisami ustawy i wzorem ustalonym przez Państwową Komisję Wyborczą jest poważnym zaniedbaniem, jednakże druk nowych kart oznaczałby długotrwałe przerwanie głosowania i w rezultacie prawdopodobieństwo uniemożliwienia części wyborcom udziału w wyborach, tak w wyborach do Senatu jak i do Sejmu. Ze względu na mechanizm progę wyborczego w wyborach do Sejmu skutki tego rzutowałyby na wynik wyborów do Sejmu w całym kraju.

4. W dniu głosowania tak do obwodowych, jak i okręgowych komisji wyborczych wpłynęło niewiele skarg, pytań i uwag wyborców, którym odmówiono wydania karty do głosowania, ponieważ ich nazwiska nie były umieszczone w spisie wyborców. Dotyczyły one zwłaszcza osób zamieszkujących czasowo na danym terenie, które zgodnie z przepisami wpisuje się do spisu wyborców na ich wnioski, złożony najpóźniej w 10 dniu przed głosowaniem. Stosunkowo niewiele było także interwencji na nieumieszczenie w spisach wyborców przebywających w szpitalach oraz przybyłych do szpitali bądź wypisanych ze szpitali bezpośrednio przed dniem głosowania i często były one uzasadnione. Wynikało to z niedopełnienia przez administracje szpitali obowiązku aktualizacji spisu wyborców, bądź nienależytego sporządzenia wykazów osób przebywających w tych jednostkach, będących podstawą sporządzenia spisów. Okręgowe komisje wyborcze we współdziałaniu z komisjami obwodowymi i działami ewidencji ludności w gminach podejmowały wielorakie działania w celu umożliwienia tej grupie wyborców udziału w głosowaniu. M.in. w dniu głosowania w urzędach gmin pełnione były dyżury umożliwiające bieżące wyjaśnianie wątpliwości w tych sprawach. Na problemy te wielokrotnie zwracała uwagę Państwowa Komisja Wyborcza, m.in. bezpośrednio przed wyborami przypominała okręgowym i obwodowym komisjom o obowiązku

dopisania do spisu w dniu wyborów - zgodnie z art. 67 ust. 2 i 3 Ordynacji - wyborcy, który przybył do szpitala lub zakładu pomocy społecznej w przeddzień wyborów. Zdarzały się pojedyncze interwencje wyborców niedopuszczonych przez komisję do udziału w głosowaniu w związku z podpisem złożonym przez innego wyborcę w nieprzeznaczonej dla niego rubryce spisu wyborców. W takiej sytuacji obwodowe komisje wyborcze starały się w miarę możliwości wyjaśnić i sprostować zaistniałą pomyłkę.

5. Przy czynnościach głosowania i ustalania wyników głosowania w obwodach mogli być obecni mężowie zaufania komitetów wyborczych. Według informacji przekazanych Państwowej Komisji Wyborczej przez okręgowe komisje wyborcze do obwodowych komisji wyborczych zgłosiła się niewielka liczba mężów zaufania; częściej byli oni w obwodach w małych miastach, rzadziej w obwodach na wsi; ponadto w większości przypadków ich pobyt w lokalu wyborczym był krótki i rzadko uczestniczyli przy ustalaniu wyników głosowania. W wielu obwodach nie było mężów zaufania żadnego komitetu wyborczego.

Mężowie zaufania tylko sporadycznie wnosili zarzuty i uwagi do protokołów głosowania. Z dokumentacji wyborczej przekazanej Państwowej Komisji Wyborczej przez okręgowe komisje wyborcze wynika, że wnieśli oni zarzuty i uwagi do pracy tylko 6 – ciu obwodowych komisji wyborczych:

- Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 48 w Kielcach, zarzut że członek tej komisji jest pod wpływem alkoholu. Po dokonaniu przez Policję kontroli alkomatem członek ten został odwołany ze składu komisji;
- Obwodowej Komisji Wyborczej nr 2 w Jaworznie (gm. Piekoszów, okręg wyborczy nr 32 do Senatu i nr 33 do Sejmu w Kielcach), że 5-ciu członków tej komisji parafowało in blanco 3 egzemplarze protokołu głosowania na kandydatów na senatorów. Pełnomocnik Okręgowej Komisji Wyborczej w Kielcach ustalił zaistnienie tego faktu. Na tę okoliczność sporządzony został protokół, do którego członkowie komisji oświadczyli, że dokonali tej czynności w celu przyspieszenia pracy przy ustalaniu wyników głosowania. Przedmiotowe egzemplarze protokołu

zostały wycofane i zabezpieczone w Urzędzie Gminy w Piekoszowie, a obwodowa komisja wyborcza w Jaworznie otrzymała nowe egzemplarze. Okręgowa Komisja Wyborcza w Kielcach stwierdziła, że komisja obwodowa podjęła właściwe działania;

- Obwodowej Komisji Wyborczej nr 13 we Wrześni (okręg wyborczy nr 37 do Sejmu i nr 36 do Senatu), że karty do głosowania przechowywano poza lokalem wyborczym. Obwodowa Komisja Wyborcza wyjaśniła, że karty przechowywano w zamkniętym pomieszczeniu, do którego mieli dostęp tylko przewodniczący komisji i jego zastępca. Okręgowa Komisja Wyborcza zajęła stanowisko, iż fakt ten nie miał wpływu na wynik głosowania;
- Obwodowej Komisji Wyborczej nr 5 we Wrześni, że Komisja ta odmówiła żądaniu przez mężów zaufania przeliczeniu kart nieważnych (nieostęplowanych). Obwodowa Komisja uznała to żądanie za pozbawione podstaw prawnych. Okręgowa Komisja Wyborcza zajęła stanowisko, że zarzut jest zasadny, lecz nie miał wpływu na wyniki głosowania;
- Obwodowej Komisji Wyborczej nr 120 we Wrocławiu (okręg wyborczy nr 3 do Sejmu i do Senatu), że odmówiła wydania mężowi zaufania kopii protokołu głosowania w obwodzie na kandydatów na senatorów. Zgodnie ze stanowiskiem Obwodowej Komisji Wyborczej i Okręgowej Komisji Wyborczej we Wrocławiu zarzut jest niezasadny. Stosownie do art. 75 Ordynacji wyborczej, wyniki głosowania obwodowa komisja wyborcza podaje niezwłocznie do wiadomości publicznej, poprzez ich wywieszenie w lokalu wyborczym w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców, co zostało uczynione. Wydanie kopii protokołu wyborcy, jak i mężowi zaufania jest w świetle obowiązujących przepisów prawa niedopuszczalne;
- Obwodowej Komisji Wyborczej nr 15 we Wrocławiu, że zastosowała 2 urny w trakcie głosowania i naruszyła art. 71 ust. 1 Ordynacji wyborczej. Obwodowa Komisja Wyborcza wyjaśniła, iż druga urna była konieczna

wobec zapełnienia się pierwszej urny przed zakończeniem głosowania. Także zdaniem Okręgowej Komisji Wyborczej – nie można uznać zarzutu za zasadny, bowiem przepis na który powołuje się mąż zaufania mówi tylko o czynnościach związanych z uruchomieniem czynności wyborczych. Przyznać należy, że komisja obwodowa nie przewidziała i nie mogła przewidzieć, że urna zastosowana w wyborach zostanie zapełniona, przed końcem głosowania. Nadto porozumienie z Okręgową Komisją Wyborczą, na które powołuje się mąż zaufania dotyczy drugiej urny wyborczej, która jest urną pomocniczą wyłącznie do wrzucania kart do głosowania w obwodach odrębnych. W stosunku do zarzutu naruszenia art. 71 ustawy Ordynacja wyborcza, mając na uwadze wyjaśnienia Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 15 należy uznać, iż Komisja postępowała zgodnie z przepisami prawa.

6. W zdecydowanej większości obwodów komisje obwodowe dokonały ustalenia wyników głosowania i sporządziły protokoły głosowania bez błędów. Wady dotyczyły ok. 10% protokołów, zwłaszcza protokołów sporządzonych ręcznie bez użycia kalkulatora wyborczego. W większości były to błędy rachunkowe, wymagające ponownego przeliczenia głosów i sporządzenia nowych protokołów. Błędy powstawały także wskutek niedostatecznej staranności komisji obwodowych i polegały na niezachowaniu wymogów formalnych sporządzenia protokołu, braku zaparafowania stron i braku podpisów członków komisji bądź pieczęci komisji. Zdarzały się też uchybienia spowodowane jakością sprzętu z którego komisje korzystały. Wadliwie sporządzone protokoły były przez odpowiednie obwodowe komisje wyborcze poprawiane, uzupełniane bądź ponownie sporządzane. Ustalone przez komisje wyniki głosowania były niezwłocznie podawane do publicznej wiadomości przez ich wywieszenie w siedzibach komisji, w miejscach dostępnych dla wyborców. Odnotowano pojedyncze sygnały o wywieszeniu informacji w mało dostępnym miejscu oraz niekompletności informacji. W miarę możliwości w takich wypadkach były one uzupełniane bądź wywieszane ponownie.

W celu zapewnienia poprawności arytmetycznej ustalanych przez obwodowe komisje wyborcze wyników głosowania i poprawnego sporządzenia protokołów głosowania, okręgowe komisje wyborcze na podstawie art. 47 ust. 1 Ordynacji wyborczej powołały w większości gmin i miast pełnomocników. Ich powołanie i działalność zostały określone uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 3 września 2001 r., ustalającą wytyczne dla okręgowych komisji wyborczych dotyczące trybu i zasad powoływania oraz zadań pełnomocników do sprawdzenia zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie w wyborach do Sejmu i do Senatu (M.P. Nr 30, poz. 504). Pełnomocnikami zostali przede wszystkim pracownicy samorządowi gmin z reguły pełniący funkcje urzędników wyborczych wyznaczonych w trybie art. 23 ust. 2 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

Pełnomocnicy dokonywali sprawdzenia zgodności arytmetycznej wyników głosowania przy użyciu tzw. kalkulatora wyborczego dostarczonego przez Krajowe Biuro Wyborcze, na podstawie przekazanych im przez obwodową komisję zestawień, zawierających dane liczbowe z protokołów głosowania w obwodzie. Ich zadaniem było ustalenie, czy dane liczbowe o wynikach głosowania są obliczone prawidłowo. Wykonywali oni prace obliczeniowe korzystając ze specjalnie przygotowanego programu komputerowego uwzględniającego elementy niezbędne dla poprawności obliczeń. Korzystanie z techniki elektronicznej na szczeblu obwodów głosowania przy ustalaniu wyników głosowania było stosowane w blisko 80% obwodów.

Protokoły głosowania w obwodach przewodniczący obwodowych komisji lub ich zastępcy przekazywali w zapieczętowanych kopertach okręgowym komisjom wyborczym. W większości miast oraz w gminach odległych od siedziby okręgowej komisji w celu usprawnienia przekazywania protokołów, utworzono dla ich odbioru punkty rejonowe. Zgodnie z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej punkty rejonowe mieściły się w urzędach miast i gmin, i urzędach dzielnic; a w szczególnych wypadkach – w innych budynkach organów administracji samorządowej. Odbioru protokołów

dokonywały osoby upoważnione przez okręgowe komisje wyborcze. Ich zadaniem było jedynie dostarczenie (w zamkniętej i opieczetowanej kopercie) protokołu okręgowej komisji wyborczej. Przy czynnościach tych mogli być obecni mężowie zaufania, jednakże w praktyce nie korzystali oni z tego uprawnienia.

V. Ustalenie wyników głosowania i wyborów w okręgach wyborczych.

1. Okręgowe Komisje Wyborcze na podstawie protokołów głosowania w obwodach w wyborach do Sejmu ustaliły protokoły wyników głosowania w okręgu wyborczym. Dane z protokołów zostały niezwłocznie przekazane do Państwowej Komisji Wyborczej (w dniu 27 września 2005 r. w godzinach rannych), która na ich podstawie, zgodnie z art. 165 ust. 1 Ordynacji wyborczej, ustaliła wstępnie te komitety wyborcze, których listy okręgowe otrzymały co najmniej 5% ważnych głosów w skali kraju i spełniają warunek uczestniczenia w podziale mandatów oraz komitety, których listy nie spełniają tego warunku. Okręgowe komisje wyborcze przekazały następnie do Państwowej Komisji Wyborczej telefaksem protokoły wyników głosowania w okręgach wyborczych. Na ich podstawie Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z art. 165 ust. 2 Ordynacji wyborczej, ustaliła zbiorcze wyniki głosowania na listy okręgowe w skali kraju i stwierdziła, które listy spełniają warunki uprawniające do uczestniczenia w podziale mandatów w okręgach wyborczych. Informację o tym Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie przekazała okręgowym komisjom wyborczym; na jej podstawie okręgowe komisje wyborcze dokonały podziału mandatów pomiędzy uprawnione listy okręgowe i sporządziły protokoły z wyborów posłów w okręgach wyborczych. Wstępna informacja Państwowej Komisji Wyborczej o listach uprawnionych do uczestniczenia w podziale mandatów oraz protokolarne ustalenie uprawnionych list były niezwłocznie podane do publicznej wiadomości, a także dostępne w Studiu Wyborczym działającym w siedzibie Państwowej Komisji Wyborczej, oraz w Internecie pod adresem: www.wybory2005.pkw.gov.pl .

Na podstawie informacji otrzymanych drogą elektroniczną Państwowa Komisja Wyborcza podała także w dniu 25 września br. na konferencjach prasowych, w studiu wyborczym i na stronie internetowej – informacje o frekwencji wyborczej według stanu na godz. 10.30 i 16.30 oraz w dniu 26 września – informację o częściowych wynikach wyborów do Sejmu według danych z 10%, 30%, 60% i 90% obwodów głosowania.

Okręgowe Komisje Wyborcze po otrzymaniu ze wszystkich obwodów protokołów głosowania w obwodzie na kandydatów na senatorów sporządziły protokoły wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgach wyborczych. Informacje o wynikach głosowania i wyborach do Sejmu i do Senatu zostały podane do publicznej wiadomości.

Według posiadanych informacji przy czynnościach ustalania i przekazywania danych i protokołów wyników głosowania i wyborów posłów i senatorów, w większości okręgowych komisji wyborczych byli obecni pełnomocnicy lub upoważnione przez nich osoby najczęściej 2-3 komitetów wyborczych. Nie wnieśli oni do protokołów zarzutów i uwag.

2. Sporządzone przez okręgowe komisje wyborcze protokoły wyników głosowania w okręgu wyborczym wraz z zestawieniami wyników głosowania i podziału mandatów pomiędzy okręgowe listy kandydatów na posłów, protokoły z wyborów posłów do Sejmu w okręgu wyborczym oraz protokoły wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgu wyborczym, wraz z nośnikami informatycznymi z danymi zarejestrowanymi w okręgu wyborczym - przewodniczący okręgowych komisji wyborczych (bądź upoważnione osoby) dostarczyli Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 27 września 2001 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, po stwierdzeniu prawidłowości ustalonych przez okręgowe komisje wyborcze wyników głosowania i wyborów w okręgach wyborczych, sporządziła w tym samym dniu, tj. 27 września 2005 r.:

- obwieszczenie o wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 25 września 2005 r. oraz
- obwieszczenie o wynikach wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 25 września 2005 r.

Państwowa Komisja Wyborcza niezwłocznie po przyjęciu obwieszczeń podała zbiorcze wyniki głosowania i wyborów do publicznej wiadomości na konferencji prasowej oraz przekazała obwieszczenia do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Zostały one ogłoszone w Dzienniku Ustaw z dnia 7 października 2005 r. Nr 195, poz. 1626 i 1627. Przy czynnościach ustalania przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów do Sejmu i do Senatu i innych czynnościach związanych z ustaleniem tych wyników nie byli obecni pełnomocnicy komitetów wyborczych.

Sprawdzanie i ustalanie wyników głosowania w okręgach wyborczych i w skali kraju, warunków uprawniających do uczestniczenia w podziale mandatów i dokonanie podziału mandatów pomiędzy listy uprawnionych komitetów wyborczych oraz ustalenie liczby mandatów i nazwisk kandydatów otrzymujących mandaty było dokonywane przy wykorzystaniu techniki elektronicznej, na zasadach i w sposób określony w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad i sposobu wykorzystania elektronicznego systemu przesyłania i przetwarzania danych o wynikach głosowania i wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005r. (M.P. Nr 48, poz. 661). Wyniki głosowania i wyborów do Sejmu i do Senatu zostały umieszczone na stronie internetowej www.wybory2005.gov.pl. Wyniki te obejmowały pełne informacje o wynikach głosowania we wszystkich obwodach.

3. Wybory do Sejmu i do Senatu obserwowali przedstawiciele centralnych organów wyborczych Litwy, Łotwy i Ukrainy. Byli oni w wybranych obwodach głosowania, spotkali się z Okręgową Komisją Wyborczą w Lublinie oraz w Warszawie, gdzie obserwowali funkcjonowanie Studia Wyborczego. Spotkali się także w celu wymiany doświadczeń z Państwową Komisją Wyborczą.

Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza udzieliła wyjaśnień o polskim prawie wyborczym delegacji Białorusi, reprezentującej organizację pozarządową Partnerstwo-Inicjatywa Obywatelska; jej przedstawiciele spotkali się także z

Okręgową Komisją Wyborczą w Białymstoku. W kilku obwodach na terenie Białegostoku i Hajnówki obserwowali głosowanie obserwatorzy rządu Białorusi.

* * *

Na podstawie posiadanych dokumentów i informacji o przebiegu głosowania i wyborów Państwowa Komisja Wyborcza nie stwierdziła naruszeń przepisów prawa wyborczego, które mogłyby wywrzeć wpływ na wyniki głosowania i wyborów.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Ferdynand Rymarz*

Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Jan Kacprzak, Stanisław Kosmal*

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Stefan Jaworski, Andrzej Kisielewicz, Włodzimierz Rymś, Stanisław Zabłocki*

Rozporządzenia ministrów i Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

- 1) z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 81, poz. 888),
- 2) z dnia 8 sierpnia 2001 r. w sprawie spisu wyborców w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 84, poz. 922 i z 2005 r. Nr 102, poz. 858),
- 3) z dnia 8 sierpnia 2001 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 84, poz. 921, z 2004 r. Nr 38, poz. 352 i z 2005 r. Nr 102, poz. 859),
- 4) z dnia 1 marca 2004 r. r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz.U. Nr 42, poz. 388),
- 5) z dnia 6 września 2004 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy (Dz.U. Nr 202, poz. 2076 i z 2005 r. Nr 175, poz. 1465),

Ministra Sprawiedliwości

- 6) z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie trybu i terminu zawiadamiania gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania (Dz.U. Nr 19, poz. 195),

Ministra Finansów

- 7) z dnia 23 lipca 2001 r. w sprawie sprawozdania komitetu wyborczego w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 81, poz. 881),

Ministra Spraw Zagranicznych

- 8) z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu i terminu powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania utworzonych za granicą w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 85, poz. 935 i z 2005 r. Nr 181, poz. 1520),

- 9) z dnia 17 sierpnia 2001 r. spisu wyborców dla obwodu głosowania utworzonego za granicą w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 89, poz. 988),
- 10) z dnia 11 sierpnia 2005 r. w sprawie utworzenia obwodów głosowania dla obywateli polskich przebywających za granicą w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 157, poz. 1324, Nr 181, poz. 1519 i Nr 184, poz. 1544),

Ministra Infrastruktury

- 11) z dnia 23 sierpnia 2001 r. w sprawie spisu wyborców dla obwodów głosowania utworzonych na polskich statkach morskich w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 89, poz. 989),
- 12) z dnia 23 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu i terminu powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 89, poz. 990 i z 2005 r. Nr 167, poz. 1403),
- 13) z dnia 12 września 2005 r. w sprawie utworzenia obwodów głosowania na polskich statkach morskich w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 179, poz. 1489 i Nr 181, poz. 1506),

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- 14) z dnia 23 sierpnia 2001 r. w sprawie sposobu przekazywania, przechowywania i udostępniania dokumentów z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 90, poz. 1005 i z 2005 r. Nr 181, poz. 1509),

Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

- 15) z dnia 3 lipca 2001 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie nieodpłatnego przedstawiania w programach ogólnokrajowych telewizyjnych i radiowych informacji, wyjaśnień i komunikatów Państwowej Komisji Wyborczej związanych z zarządzonymi wyborami do Sejmu i do Senatu i obowiązującymi przepisami prawa wyborczego (Dz.U. Nr 74, poz. 800),

- 16) z dnia 13 sierpnia 2001 r. w sprawie przygotowania i rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 89, poz. 991 i z 2005 r. Nr 59, poz. 512),
- 17) z dnia 23 sierpnia 2005 r. w sprawie czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie audycji wyborczych oraz ramowego podziału czasu w programach ogólnokrajowych i regionalnych (Dz.U. Nr 165, poz. 1382 i Nr 168, poz. 1409).

Uchwały Państwowej Komisji Wyborczej

- 1) z dnia 26 lipca 2001 r. w sprawie wzorów pieczęci okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych dla przeprowadzenia wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 25, poz. 426),
- 2) z dnia 13 sierpnia 2001 r. w sprawie wzoru zaświadczenia dla mężów zaufania do obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 27, poz. 445),
- 3) z dnia 22 sierpnia 2001 r. w sprawie wzorów kart do głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 29, poz. 495 oraz z 2005 r. Nr 35, poz. 481 i Nr 52, poz. 721),
- 4) z dnia 3 września 2001 r. w sprawie wytycznych dla okręgowych komisji wyborczych dotyczących trybu i zasad powoływania oraz zadań pełnomocników do sprawdzenia zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie w wyborach do Sejmu i do Senatu (M.P. Nr 30, poz. 504),
- 5) z dnia 17 kwietnia 2003 r. w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej (M.P. Nr 20, poz. 301 i z 2004 r. Nr 12, poz. 192),
- 6) z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie wzorów potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia okręgowej listy kandydatów na posłów i protokołu rejestracji okręgowej listy kandydatów na posłów oraz wzorów potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia kandydata na senatora i protokołu rejestracji kandydata na senatora (M.P. Nr 35, poz. 479),
- 7) z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 35, poz. 480),
- 8) z dnia 13 czerwca 2005 r. w sprawie wzorów protokołów głosowania i protokołów wyborów stosowanych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 36, poz. 503),

- 9) z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie wzorów zestawień wyników głosowania w obwodzie stosowanych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. Nr 39, poz. 532),
- 10) z dnia 4 lipca 2005 r. w sprawie wytycznych dla okręgowych i obwodowych komisji wyborczych, dotyczących trybu i zasad przekazywania Państwowej Komisji Wyborczej danych o liczbie osób uprawnionych do głosowania oraz o liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 41, poz. 552),
- 11) z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie powołania okręgowych komisji wyborczych w celu przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej www.pkw.gov.pl),
- 12) z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie wytycznych dla okręgowych komisji wyborczych dotyczących przyjmowania zgłoszeń i rejestracji okręgowych list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 37, poz. 507),
- 13) z dnia 8 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad i sposobu wykorzystania elektronicznego systemu przesyłania i przetwarzania danych o wynikach głosowania i wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 48, poz. 661),
- 14) z dnia 8 sierpnia 2005 r. w sprawie sposobu drukowania kart do głosowania oraz trybu ich dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 48, poz. 660),
- 15) z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie sposobu sporządzania i przekazania kart do głosowania dla obwodów głosowania utworzonych za granicą w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 49, poz. 670),

- 16) z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad i trybu przekazania okręgowej komisji wyborczej właściwej dla m.st. Warszawy wyników głosowania i protokołu głosowania z obwodów utworzonych za granicą w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 49, poz. 669),
- 17) z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych, dotyczących zadań i trybu pracy w przygotowaniu i przeprowadzeniu głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 44, poz. 603),
- 18) z dnia 29 sierpnia 2005 r. w sprawie wytycznych dotyczących trybu i sposobu wykonywania przez okręgowe komisje wyborcze zadań z ustalaniem wyników głosowania i wyników wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 52, poz. 714),
- 19) z dnia 1 września 2005 r. w sprawie sporządzania i przekazania kart do głosowania dla obwodów głosowania utworzonych na polskich statkach morskich w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 52, poz. 720),
- 20) z dnia 1 września 2005 r. w sprawie zasad i trybu przekazywania okręgowej komisji wyborczej właściwej dla siedziby armatora wyników głosowania i protokołów głosowania z obwodów utworzonych na polskich statkach morskich w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 25 września 2005 r. (M.P. Nr 52, poz. 719).